

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petsor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1886.

22. szám.

Junius 3.

Merengek a multon és borongó lelkem
Fennakad s megpihen sok kedves emléken.
Hej! rég letűnt a kor,
Melyben a magyar még egy Istent imádozott,
Midőn olvasóval övezte a kardot, —
Rég letűnt az a kor...

A magas Kárpátok most ködülte ormán
Régi dicsőségünk napja égett, szórván
Melegét a honra.
A hitközöny átka nem dúlt téreinken
S a nyomor sirása gazdag berkeinken
Vadat nem riaszta.

S mivé lett e szép mult? Az ember fut, fárad,
Önérdék most a cél, — a köznyomor árad
És köny fakad utján;
Isten, honszeretet már elavult eszmék,
Nem jut a szivekben számukra menedék,
Ugy maradtak — árván.

Ime ott az Egyház, e szüzi szép ara!
De ti nem halljátok, nem is néztek arra,
Bár eseng felétek.
Minek is néznétek? Hisz' a bűnös szemnek,
Hol égi tisztaság rózsái teremnek,
Oda nézni vétek.

*) E szép, vallásos és hazafias eszmékkel telt költeményt a »budapesti központi papnövelde magyar egyház-irodalmi iskolája« 49-dik évi alapító ünnepélyén szavalták el, mely általános lelkesedést keltett; a szerző szívességéből közöljük ezt és felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét.

A szerkesztő.

S ha nincs Istenetek hogy legyen hazátok?
Ha tán eljuthatna e nagy szó hozzátok,
Eljuthatna oda,
Honnan a magyar szív legnemesebb kincse,
A vérrel szerzett hon önzetlen szerelme
El vagyon rabolva.
»Oh haza! oh haza!« sóhajtoztok ingyen,
De egy olesó fillért nem adnátok ingyen
A közös oltárra.
Szavakkal szeretni a hazát vajh' mit ér?
Hiu öndicsekvés homlokán a babér
Nem az érdem ára.

Oh eljön-e ismét az a boldog éden,
Mely e szép országban elárasztá régen
Illatát az üdvnek?
Hogy az ur félelme s magyar hazafiság
Két testvér-angyalként egymást átkarolják
És együtt éljenek.

Akkor hasad fel egy uj ezredév pirja
S valamennyi magyar homlokára írja:
»E nemzet élni fog.«
Éljen és dicsőség övezze nagy nevét,
Hogy virulva lássák Árpádnak nemzetét
A késő századok!

Bálinth György.

A radikalismus.

(K.—A.) A radikálisok és anarchisták Európaszerte folytonosan zavarognak, jelesen Francia- és Olaszországban éreztetik hatalmukat a kormányokkal, melyek csak ujjabb és ujjabb consessiókkal tudják némileg féken tartani a lázongó szenvedélyeket és az államra vészthozó kitörést. Olaszországban a legujabban a választások alkalmával több kerületet hódítottak meg magok részére az anarchisták és radikálisok, kik az állam felforgatásával fenyegetőznek; a nagy katolikus

párt visszavonult a választásoktól, a parlamenti küzdelmekről, abban reménykedve, hogy az abnormis állapot nem tarthat már sokáig, és az olasz birodalom úgy is összeroskad magában.

És valóban e felfogás nem is alapnélküli. A tulhajtott liberalizmus radikalizmussá fajult, s nem ígért tartósságot az új monarchiának, mely oly nagy és oly sok érdeket sértett és sért folytonosan. Nagyon böles és ovatos kormányra volna szüksége az új királyságnak, ha meg akarna szilárdulni. Eddig azonban csak kormányválságokból és mindenféle adókból jutott ki a népnek, nem pedig a jólétekből, melyet a népboldogítók neki ígértek volt. — A kivított egység felett érzett mámor lassan-lassan oszladozni kezd, az eszme maga nem elégti ki a sok baj közt vergődő népet, és ha az ideális dicsőség utolsó ábrándjai is elmúlnak, mi tartja majd össze az egyes népeket? A folytonosan növekedő radikalizmus megássa az egységes királyság sírját, hogy ezt a kormányok nem veszik észre?! Ott, hol gályarabok és a társadalmi forradalom legnagyobb, véres száju emberei a parlamentben foglalnak helyet, ott biztos, maradandó, a nép jólétének megfelelő alkotásokra számítani nem lehet.

Nem az eszmék tulhajtásában, hanem a józan haladásban rejlik az államok jólétének titka. S ott, hol a féktelenkedés és megfontolt haladás közt van csak választás, hol minduntalan concessiókat tesznek a kormányok a többségért a radikalizmusnak, ott az élet logikája azt hozza magával, hogy a rend és béke barátai inkább a régi intézményekben, mint bizonytalan újakban keresnek menekülést. Németországban is, hol a társadalmi forradalom emberei támasztották a kulturharcot, ezzel lejártá magát a parlamentarizmus is, és a rend és béke barátai itt már az autocratiát kezdik vissza követelni, mint a rend és jólét legbiztosabb tényezőjét. Itt is érezni kezdik, hogy az igazi barátság nem abban áll, hogy mások szabadságát elnyomják és jogait confiscálják, hogy a testvériség és egyenlőség hazugság, ha csak azokra alkalmazzák, kik politikai és vallási elveikre velők egyenlők, és hogy a szabadságnak legnagyobb ellenségei éppen azok, kik e hangzatos jelszó alatt mások szolgáására törekszenek.

Bizony, bizony, tele van a levegő lázzal. Hábrog a néptenger; keveseb munkát és nagyobb bért követel a munkás; jogért üvöltöz a jogtaposó anarchia, jogot követel az, ki dinamittal tépidarabokra a tulajdonjogot, ki feldönti a társadalmat és az oltárról száműzé az Istent. Az elfajulás, a betörés, a dinamit jogot követel. Szomorú, kétségbeesztő állapot, a törvényhozás szigorral siet elejét venni a kihágásoknak, de — mint Olaszország példája mutatja, hol a munká-

sok a katonasággal ütközeteket vívnak — e szigor legalább is kétes eredményeket szül. A szenvedő embernek is a szeretet keze nyújt segílyt, az isteni Mestermég most is jár a tenger hullámain s lecsendesíti az elemeket a szeretet hatalmával, mert ételt ad az éhezőknek, ruházza a mezítleneket, hajlékot ad a földönfutóknak. A fékvesztett világot csak a szeretet békítheti ki újból szelid erkölcsökkel, testvéri érzéssel. Istent, oltárt, jó erkölcsöket, valódi testvériséget adjatok a népeknek ti világjavítók, nem pedig háborút, pusztulást, kenyér-harcot, melyek az úgy is nehéz életet még nehezebbé, keservebbé teszik!

Dalok az oltárnál.

IX.

Hogyha szívem megsebezve
Fájdalomtól lánkol, reszket.
Ha útamon leroskadva
Nem bírom a gúnyt s keresztet.
Ha vigaszért feltekintek
A felleges, borult égre.
Egy csillag sem mosolyg felém
Vigasztaló fényben égve...

De minek is, minek nekem
Vigasztaló csillag fénye?
Oh van az én bús szívemnek
Ennél dicsőbb, szebb reménye!
Te adsz vigaszt, ha eljövök
Hozzád megenyhülést várva:
»Fiam remélj, mennyben virul
Neked is az örök pálma!«

X.

Sokan mondták nemesak egyszer,
Vége, vége lesz a dalnak,
Szűz alázat szép völgyében
Bús dallami mind elhalnak!
Énekeljek szerelemlől,
Zengjen lantom a hazáról;
Fölzendülő dalom akkor
Meghallja a messze távol.

Dicsőségnek hírvirága
Lesz jutalmam, ha dalt zengek.
Fürteimen röpke szellő
Illatozó babért lenget.
De hírt s muló dicsőséget
A világtól so' sem kérek;
Jutalmam lesz dalaimért
Te töled az örök élet!

Lévay Mihály.

Ephraim és Jozua

vagy
a jericho-i rózsza.
(Vége.)

IV.

A karácsonyest beköszöntött. A kath. egyházban méltóan ünnepelték Krisztus születésének emlékeztét. A hívek serege siet a templomokba, melyekben ezer meg ezer gyertya világa terjeszt nappali fényt, hogy a nép épületesen hallgathassa a szent misét, mely pontban tizenkét órakor veszi kezdetét.

Ephraim türelmetlenségében még a kitűzött idő előtt jött el. Az uteza sötét volt. Jozua lakát egyetlen világsugár sem jelelé. A kapu kalapácsát még sem meré felemelni. Egyedül járt fel s alá! Nincs semmi nesz, semmi zaj. E magányban csupán szívének dobogása az egyedüli mozgás.

Végre felemeli az ajtó kalapácsát és félénken visszajött azt. Nehány perczeg vár. A házban léptek hallatszanak, az ajtó telnyilik, és Amálfé kezében lámpával ott áll előtte.

Ephraim remegve követi őt, és egy hosszú folyosón át Jozua szobájába lép.

Esti 11 óra van. Amálfé leteszi lámpáját az asztalra, a lámpa halvány fényénél Jozuát pillantja meg Ephraim. A leány behunyt szemekkel kinyújtva fekszik az ágyon; pillanatra azt hiszi az ifju, hogy a halál már kinyújtja kezét áldozata után; de hallja már lélekzését, mire reménység lép az aggodalom helyébe.

Dinah leánya mellett ül, s anyai gyöngédséggel örökdi főlötte.

Az asztalon egy elefántesont kereszt áll, és a megváltás e jele alatt, egy vízzel telt pohárban a már félig kinyilt jericho-i rózsza díszlik.

Ephraim meglepetve szemlélé ezt, és hallgat, Amálfé színtén szó nélkül rámutat a virágra.

— Nemsokára itt lesz az óra — mond végre az orvos — melyben a csoda Krisztus születésének emlékére meg fog történni. Isten előtt, ki lát bennünket, és ezen fiatal leány előtt, ki hallá az ön esküjét, tisztelet és bizalomteljesen hajoljon meg ön.

Ephraim erre Jozua ágya mellett letérdel, miután homlokára esőket nyomott, azután megindulástól reszkető hangon így szól:

— Hallasz-e engem Jozua? Én szeretlek téged, bensőbbben és tisztábban, mint leány valaha szeretve lön. Fiu nem viseltethetett soha atyja iránt nagyobb tisztelettel, mint minővel Ephraim viseltetik Jozua iránt. A barátság soha nem volt nagyobb áldozatra kész, mint minőt Jozuának Ephraimtól követelni szabad leend.

Ephraim szavaira pillanatnyi csend következett, Jozua lezárt szemével könnyű mozdulatot tett. Ephraim megrendült, azután folytatá:

— »Halld Jozua! szeretlek téged. Soha eskü nem mondatott ki nagyobb boldogsággal, mint ez most: ohajom is, akaratom a tiednek leszen alávetve, rabszolgád akarok lenni, hogy szerethesselek, hogy neked szolgálhassak, és a te halálod leszen az én életemnek is utolsó napja.«

Ujra csend. — Jozua kezét felemeli. Ephraim néma elragadtatásában szívére szorítja azt. Oh öröm!

Oh boldogság! Jozua keze is megszorítja az övét, mire Ephraim folytatá:

— Jozua, halld tovább. Érted, hogy enyém lehess a legnagyobb áldozatot hozom, lemondok atyáim hitéről, hogy a tiedet követve, én is odajuthassak majd, hol örökké boldogok lehetünk, csak egyenlő hit egyesítheti bennünket és Ephraim nem akar többé Jozua nélkül élni.« — Jozua! Jozua! hallj engem, én keresztény vagyok!

Még mindig csend van a szobában. Egyszerre a szomszéd templom toronyórájának tompa ütése hallatszik, de mindig tisztábban és érzesebben hangzik, míg végre a tizenkettedik ütésre a város minden harangja megkondul, hirdelve a Megváltó születését, ki azért jött e világra, hogy az emberekért szenvedjen, s őket megváltsa.

Az utolsó ütésnél Jozua felnyitá szemeit. Ephraim előtt, mint a remény és vigasz angyala tűnik fel; a lány a nagy megindulás miatt nem képes egy szót kiejteni.

— A csoda megtörtént — mondá Amálfé s Ephraimot az asztalhoz inté.

Ephraim egy tekintetet vetett a jericho-i rózsára. Ez teljesen felnyilt, a száraz levelek előbbi hajlékonyságukat nyerék vissza, — bámulatában térdeire hult az ifju, fejét meghajtá és erős hangon így szólt:

— Oh Istenem, én hiszek és reménylek!

Azután Jozuához lépett, kinek kezeit ajkaihoz emelé, azután így folytatá:

— Jozua, Isten visszaadá neked életedet, esküszöm, hogy szeretni foglak egészen utolsó lehelletemig. Ephraim holnap megkeresztelkedik, hogy férjed és oltalmazód legyen.

Jozua mosolygott, s szemében könyek ragyogtak: azután megnyitá ajkait s így szólalt:

— »Ephraim! Jozua holnap a legboldogabb teremtmény, s ha Isten is úgy akarja később a leghübb nő és feleség leszen.«

Amálfé most magával voná Ephraimot, hogy a templomban a legszentebb áldozatnál jelen lehessen. Itt a megtért ifju térdeire borult, s egyesíté imáját a jelen levő számos hívővel. Igen, a hit végre is szívébe szállt, mert az Ur utjai csodálatosak, néha vajmi jelentéktelen eszközök által vezérli az embert az igazság útjára.

Másnap az egyház egy új megtértet vett fel kebelébe; Ephraim örökre lemondott ősei vallásáról, s igen buzgó kereszténynek lön.

Midőn Jozua lakásába visszatért, a jericho-i rózsza már egészen elhervadt és összeszáradt vala.

A boldogsággal csakhamar visszatért Jozua egészsége is; kedves arczán ismét a megelégedés kinyomata ült.

Nemsokára az egyház áldását adá a két boldog lényre. Ephraim a rózsafa-szekerénykét, mely ama drága ereklyét magában zárá, aranyba foglaltatá és drága kövekkel ékítetté, és minden karácsony éjjelén, midőn a jericho-i rózsza varázsszerűen kinyilott, térdein imádtá Isten irgalmát, ki őt az igaz egyház kebelébe oly csodálatosan vezérlé.

(P. után szabadon.)

Rajkai Czeccilia.

22*

TÁROZA.

A magyarországi pálosok házi élete.

(Vege.)

A szent misének meghallgatása után kiki kiszabott munkája után látott, mely délig a 4. canoni imák — horae canonicæ — elmondásával szakasztott meg. Mindent magok végeztek, minden még a legkisebb szolgálatot is magok közt felosztották. Celláikat, melyek többnyire a folyosó hosszában nyultak és 1452 óta Fűrő István rendfőnök rendelete következtében az ajtóba vágott ablaknyílásokkal bírtak, hogy a perjel folytonos felügyelet alatt tarthassa testvéreit, ma tisztogatták; egyikök szabó lévén, ruhájokat is magok készítették; minden rendházban volt egy testvér, ki szakácskodott. — Voltak azonban olyanok is, kik a rendfőnök felügyelete alatt állottak ugyan, de a hegyekben remete-életet éltek: »nos per deserta montium, potissimum autem ad finitimos Hungariae districtus, loca, cellulas, et oratoria iniquilius solitariis, alicubi binis, terris aut etiam pluribus habitare tanto numero, ut supputari vix possit«, és magokat pálosoknak nevezték. A 14. és 15. század közepén már tanítással is foglalkoztak, zárdáik mellett iskolákat rendezvén be, művelték a tudományokat és a művészeteket is. ¹⁾ Templomaikat magok festették, a templomokba szükséges famunkákat és kőszobrokat maguk faragták és pedig mesterileg, oly nagy türelmet igénylő fáradsággal, melyet a jelenkor is megbámul; példa erre a budapesti egyetemi templom papi karzatának padjai. Toldy Ferenc pótolhatatlan veszteségnek tartja a magyar irodalom történetére nézve, hogy András mária-nostra-i pálos perjelnek, kora híres hitszónokának beszédei nem jutottak reánk. Virágzott 1373 körül. Ugyancsak Toldy Ferenc állítja, hogy a 15. században a buda-szent lőrinczi pálos főmonostor a művészet és tudomány valódi fészke volt, két pálos-rendű híres szobrászt névszerint is felemlít, jelesen Dénés mestert — virágzott 1484 körül — ki, úgy látszik, többi között a szent Pál egykor oly híres Mausoleumának alkotója volt, melynek nem rég egy kicsiny, de a munka neméről tanúságot nyújtó töredéke a nemzeti muzeumba került; és Vincze mestert — virágzott 1512. körül — ki szobor-műveivel a szent-lőrinczi chorust, a székesfehérvári székesegyházat és a bajesi benzés kápolnát díszítette fel. ²⁾ Voltak ismét mások, kik könyvek másolásával foglalkoztak, és ebben oly ügyességet és jártasságot tanúsítottak, hogy ebbeni ügyességök az egész országban elterjedt vala. Későbbben neveléssel is foglalkoztak, és mint évkönyveik állítják, a nemesek és főurak fiait ők nevelték.

Végre foglalkoztak a mesterségek mesterségével a földműveléssel. ³⁾ Földjeiket magok szántották, vetették és le-

¹⁾ II. Miklós — 6-dik rendfőnök — 1355-ben azt rendeli, hogy a kolostor könyvtárából senkinek sem szabad könyvet eladni, vagy elajándékozni. Tehát a 14. század közepén voltak már könyvtáraik és szép számmal lehettek könyveik, mert különben senkinek se jutott volna észbe azokból valakinek ajándékot adni.

²⁾ Dr. Toldy Ferenc »A magyar nemzeti irodalom története« I. köt. 161 lap. és II. köt. 15 lap.

³⁾ Hogy a pálosok a 14. század végeig, sőt a 15. század elején is még a földműveléssel foglalkoztak, a következő adatok bizonyítják.

1319-ben XXII. János pápa felmenti őket a tized fizetése alól, így rendelkezvén: denique praefati fratres et successores eorum de terris et vineis, quas propriis manibus excolunt, decimas solvere non teneantur.

1347-ből a zágrábi káptalan adományzó levele — előre bocsátván az adományozott földeket, mezőket és erdőket — imígyen folytatja: »salvis decimis nobis debitibus, de eisdem praeter illas, quas praedicti

aratták, kertjeik oly díszesek voltak, hogy azok az egész országban a legszebbeknek tartottak. A 15. század elején azonban királyaink, főpapjaink és főuraink bőkezűségéből a rend nagyon meggazdagodván, tagjai a földművelést abban hagyták, szegényleni kezdték azt, a miért többek részéről szigorú megrovásban is részesülnek, többek közt idézett írójok Eggerer is erősen kifakadt ellenük: »lássák ők — ugymond — mennyire követik elődeik nyomdokait, kik lakházaikban egyedül hasuknak élvén, azt vélik, hogy a kézi munka által erős szakot követnek el magukon.« ¹⁾

Igy munkálkodván hajnal óta, bekövetkezett a pihenés, a déli étkezés ideje: A déli étkezés csakhamar véget ért, mert a pálosoknak szigorú és hosszú böjtjeik voltak. Így Pál veszprémi püspök 1263-ban kelt levele a böjtre nézve azt határozta, hogy — kivéve a gyengélkedőket és betegeket — Minden-Szentek napjától Karácsonyig napjában csak egyszer tejes étellel lakjanak jól; Karácsony napjától pedig Septuagesima vasárnapig hetenkint háromszor húst ehetnek. Septuagesima vasárnaptól kezdve Husvétig adventi; Husvétől Mindenszentek napjáig a Karácsony utáni időre szabott életmódot kövessék. Ha Karácsony napja péntekre, vagy szombatra esik, olyankor e napon húst ne egyenek. Remete Szent Pál, Szent Ágoston ünnepe előestéjén, valamint az egyház által előirt Kántor- böjtökön napjában csak egyszer és pedig tejes étet egyenek. ²⁾ Azonkívül szombati napokon Szűz Mária tiszteletére — propter reverentiam Beatae Mariae Virginis — tojásos eledellel nem volt szabad élniök; azután Nagy Pénteken, Pünkösöd és Urnapja, Szent Mihály arkangyal, Minden szentek és Karácsony ünnepe előtti napokon is kenyérral és vízzel táplálkoztak. — Gyöngyösi István rendfőnök engedelméből templomaik felszentelése, és Szent Márk evangélista napján húst ehettek. 1361-ben Tristianus VII. rendfőnök megengedte a pálosoknak, hogy ebédre két tál ételt ehettek.

És e szigorú böjttőlést a lelkiismeretes pálosok hosszú évszázadokon át szorosán megtartották, azonban az idők folytán változván a körülmények, náluk is meglazult a disciplina; és a böjttőlés kinek-kinek tetszésére hagyatott. — Már Bertalan pécsi püspök által kiadott rendszabályaiban megparancsolta a pálosoknak az együttélést, mindenök közös lévén, közös volt az étkezés is. A kiszabott időre mindenkinek meg kellett jelennie az étteremben, — senkinek se volt szabad szobájában étkezni, — sőt ha valamelyikök rokonai avagy ismerőseitől valami csemege-felét kapott, köteles volt azt a közös étterembe hozni és társaival azt megosztani. Az étkezés alatt mély csend uralkodott és senki sem

fratres excolerent suis propriis laboribus et expensis juxta concilia generalia.

1352-ben VI. Kelemen pápának a veszprémi püspökhöz intézett bullája — kelt Avignonban márczius 7-én így szól: »Dudum siquidem felicis memoriae Joannes P. M. praedecessor noster eisdem Priori et fratribus gratiose concessit, ut de terris et vineis, quas propriis manibus excolerant et excolerent in posterum decimas persolvere minime teneantur.«

1371-ben XI. Gergely pápa »Mare Magnum« nevű bullájában így szól: »Sane novalium vestrorum, quae propriis manibus colitis.«

1416-ban is mivelték még földjeiket és szőlőiket, bizonyítja ezt azon eset, hogy a »Szent Lélekről« nevezett kolostorban egy pálost, mikor kertjében dolgozott, a pórok megverték. V. ö. Eggerer »Fragmen parisi corvi« 187 lap.

¹⁾ »Viderint illi, qua ratione illorum calcaneo inhaereant, qui hodie in coenobis tantummodo ab domini nati suo, labore manuum sibi violentiam imponi conqueruntur.« »Fragmen panis corvi.« 68 lap.

²⁾ Lásd: »Constitutiones Religionis S. Pauli primi Eremitae a S. S. N. Papa Urbano VIII. approbatae et confirmatae.« Romae, 1644. pars I. cap. 21.

merte megszegni azt, csupán csak akkor volt szabad szólaniok, ha a perjel valakitől valamit kérdezett, általában minden láрма, avagy hangos beszéd, vagy a perjel szavába vágni a legszigorubban tiltott. Az asztalnál a testvérek egymásnak felszolgáltak, hetenkint egymást felváltva az ét edényeket magok tisztogatták és rakosgatták el. Azok, kik az asztalnál felszolgáltak, későbbben étkeztek, és ugyanazon ételeket kapták, szintén a legnagyobb rendben étkezvén. — Ebéd után a templomot látogatták meg, részint hálát adandók Istennek a vett jökért, részint az ebéd ideje alatt alkövetett érzelmi vétségért bocsánatot kérendők, ez alkalommal a »Miserere mei Deus« zsolnárt mondták el, kérve a Mindenható »amplius lava me a peccatis meis.« — Ezután következett a szükséges pihenés, mely legfeljebb egy órán át tartott, s mely alatt Gyöngyösi Gergely rendfőnök rendelete szerint — nyitott ajtók mellett a szobában beszélgethettek, észrevételeiket megtehették, egymást kintartásra, istenies életre buzdították.

A szabad idő leteltével kiki rendes foglalkozása után látott, mignem a »Completorium« előtt kevéssel jel adatott az estebéd helyét pótló ital vételére. »Ante completorium fiat signum, ut fratres convenient ad bibendum, si habuerint.« Ezt követte az esteli ima és a »Completorium.« S ezután a munka s fáradtság által megtört testvérek lenyugodtak, a Mindenható örökös szárnya által védve minden gonosztól, ki, mint a költő király mondja: »paizsával védi az igazat.«

Háló-termők közös volt, külön szobában aludni senkinek se volt szabad, kivéve a betegeket; a perjel is velök aludt; — pihenő testőket durcva daróczezal körül kelle övedzniök.

A pálosnak szabad volt szüleit, rokonait meglátogatni, természetesen engedély mellett és társiskisérétében. Ha valamelyikök a kiszabott időre nem tért vissza a zárdába, disciplina — fenyíték — alá vétetett, és három napon át kenyéren és vizen kellett élnie.¹⁾

A pálosoknak egy más iránti szeretetét misem tanúsítja inkább, mint azon gyengédség, melylyel beteg tagtársuk iránt viseltettek, és azon önfeláldozás, melylyel a beteget ápolták. A beteg testvér a kórszobába — infirmatoria — vitetett, hol a kellő ápolásban részesült, a testvérek egyike éjjel-nappal szolgált a beteg körül; a betegnek szabad volt még bőjti napokon is húst enni. Ha a zárdá főnöke — a perjel — nem eléggé gondoskodott a betegről, a főnököt megintette, s ha ez nem használt, a rendfőnöknek feljelentette, hogy gondtalanságának büntetését vegye.

Mikor pedig a testvérek valamelyike munkás életét befejezte s halhatatlan lelkét a Teremtőhöz vissza készült adni, a bánatos testvérek körülállták a haldokló ágyát, imádkoztak a beteg csendes kimúlásáért, és az Úrban elhunytat vállalkon vitték ki az örök nyugalom helyére, ajtatos zsolozsmát énekelve. A megholt pálost az esti órákban temették el »iuxta ritum S. ordinis nostri hora vespertina ad fossatum praeparatum tradidimus sepulturae« mondja Egerer István perjerről. Az elhunyt rendtársért, és a rend jövőjéért is, — éjjel az »Officium Defunctorumot« mondták el a testvérek.

Kürcz Antal.

A romániai katolikus magyarok.

Ha a francziáknak, angoloknak, a tengerek mellett fekvő országok nemzeteinek meg vannak a magok érdekei, melyekért

¹⁾ Nevezetesen, miként szokta volt német Miklós — Nikolaus Teutonius-rend főnök a testvéreket a rokonok látogatásától visszatartani. »Maradj a zárdában — mondá a látogatásért folyamodó testvérnek — látogasd a kápolnát, sirasd bűneidet; mert én nem a kezemre bízott állatokról, hanem a ti lelkeitekről fogok számat adni az ítélő bírónak.«

úgy az illetők társadalma, mint állami hatalma sikra száll. — vannak nekünk is, ezen Európa szívébe ültetett magas bércezek, a lejtős halmok, s virágzó alföldek által átszelt drága haza gyermekeinek kötelességei, szent céljai, melyeket feladunk soha — sem szabad. A magyar az idők századain keresztül szent fogadalommal őrizte nemzetének nemes törekvéseit, annyi viharok, oly sok veszedelmek között, e nemzet szent vallása adta nemes elveit ma is szívében hordja. Ma is áhitattal csügg ősvallásának oly sokak által megtámadott, de mindig épségben fentartott igazságain, lángolón szereti hazáját, mert azt szeretni szent vallása is parancsolja. Szegények vagyunk! A világ — nemzetek, a franczia, az angol szellemi és anyagi kincses házuk roppant gazdagságával törnek azon czélokhoz, a melyek felé a nemzetek missiója irányítja reménykedő lelkeiket. Mi gazdagsággal nem birunk, hála a magyarok Istenének, hogy a szellemi vagyon missiónk biztos alapja. — erős, mint a hit, melyet a nemzet a távol jövőbe vetett!

A jelen század vezéreszméi, a nemzetiségi érzület szerfelett kényes situációjával keverve, a politikai zavarok azon bizonytalan helyzetét alkotják, — a melyben az igazság fátyollal jelenik meg, a jószándék állami vétségnek látszik, s az emberies becület a ravaszság képét ölti magára. — A nemzetek érzékenyek! Tudva ezt, midőn a romániai katolikus magyarokról szólunk, a kérdés egész nagyságában fekszik elöttünk, — s némi aggodalommal nyulunk a tollhoz, hogy kifejezést adjunk a nemzeti tudatnak, mely bennünk él, hogy szöszölő legyünk a nemzet azon elhagyott fiainak, kik távol a drága, az édes anyától, idegen földön, de baráti hatalom védszárnyai alatt élnek. Kijelentjük, hogy a politika nem mesterségünk; a magyarokról szólunk, kik vérünk-ből származnak, kiknek szellemi állapota, erkölcsi fejlődése a mi ügyünk is.

Harminczezer magyar él a szomszéd Románia területén. S ezen harmincezer közül tízezer katolikus. Erdély bércezes hegyeinek déli sarka, a keleti meredek fensikok nem nyújtanak elég anyagot a megélhetésre. Mondjuk ezt főokul, a miért a kivándorlás napi renden van! De, hogy a magyar elhagyja azon helyet, hol bölcsője ringott, hogy az édes haza áldott földjétől búcsút vesz, e tüneménynek lehetnek más egyéb okai is. — A kivándorló magyarok a társadalom azon osztályához tartoznak természetesen, a mely kezeinek súlyos munkájával keresi kenyerét. — Ez iparos kimegy, hogy a román ipar egyes ágait megtanulja, a tárgyak készítésének motivumait az izlés sokféle változataival magáévá tegye, hogy visszajöve, a bércezes Erdély románok lakta vidékein folytassa mesterségét. Nem tér vissza; anyagi bajok, munkahiány a szülőföldön, visszatartja az idegen országban, családot alapít, elszakad övétől, az idegen elem forrongó tengere körülveszi, elfelejti nemzetének szokásait, nem tud vissza emlékezni az atyai ház örömeire, dadogva beszélí fájának nyelvét. Csak egy intézmény van, a mely megmenti a szerencsétlent attól, hogy öngyilkosa legyen nemzeti voltának, egy — a vallás — a magyar egyház. Oh! adjuk ezt meg neki!

A székely elszegényedik, nyomorog hegyei között, munkát, napszámot keresni kimegy a legközelebbi alföldre, a termékeny Romániába. A székelyt apraját, nagyját, leányát, asszonyát szereti munkásnak a romániai földbirtokos. Dolgoztat velök, kapnak pénzleőleget, szükségük van rá, mert otthon adósságuk van. — Előleg, előleg után elfogy, s a jámbor lelkek azon veszik észre magokat, hogy meg vannak kötve, az idegen országból nem mozdulhatnak. Végsőt sohajt lelkök, bánatokban sokat néznek észak-felé, képzeletök túl száll a hegyeken, oda, a hol születtek. Sorsukon nem javíthatnak, maradniok kell. S hogy megtarthassák nemzetiségüket, azon derék, becületos magyar papokhoz fordulnak, ki

ez időtől tanítója, reményének istápolója, tanácsadója a bajban, részese örömeinek. — A romániai magyar papok az anyaország méltó háláját érdemlik meg. Ha ők nincsenek, a 10,000 magyar már rég elpusztult volna úgy, hogy nyoma sem marad. — Hogy ott a Duna alsó folyásán a magyar megélhet, hogy Istenéhez magyarul imádkozhatik, hogy folytonos összeköttetésben élhet a Nagy-Magyarország fiaival, azt mind a vallásos, a becsületes magyar papoknak köszönhetjük. —

Bukarestben, a románok fővárosában élő magyarok van plébániája. Baratiának nevezik a plébániát. Templomában vasár- és ünnepnap a nagy misét magyar énekkel kíséri a nép, — magyarul prédikál a pap, — s a délutáni vespernye kizárólag magyar nyelvű. — Mily szép lélekemelő jelenet ez távol a hazától, idegen földön a magyar haza édes nyelvén, dicsérni a Mindenhatót!

A nemes férfiak, a magyar egyháznak ezen kipróbált s nagyérdemű tagjai, szent vallásunk fentartása mellett, azzal egyesítik a nép műveltségének fejlesztését. Van a plébánián köleskönyvtár. A jámbor vallásos magyar áhitattal teszi le filléreit a könyvtár pénztárába, hogy magyar könyvek vétesse azokon, hogy olvasson, hogy otthon képzelje magát. — A magyar egyház gyámolítása tehát szorosan összefügg a magyar nemzetiség fennmaradásával Romániában. Ha már testvéreinket az idegen földről haza nem hozhatjuk, kötelességünk, hogy fennmaradásukat biztosítsuk. — Csak az egyházat kell gyámolítanunk, a magyarság ott nem fog elveszni. — 1870 óta áll fenn a bukaresti kath. érsekség mellett a seminarium. Ezen papnevelő intézetben sokféle nemzetiségű növendék készül az egyházi pályára. A magyar születésű papnövendékek száma rendszeren 10 — 15.; a seminarium intézményei szerint azonban, a növendékeknek tekintet nélkül nemzetiségükre, tanulniok kell magyarul. — Ez azon intézet, mely a magyarság leghibizosabb vára az ottani vidéken, — ezen intézetnek kell most az érseki székesegyház mellé épületet emelni. A magyar plébánia buzgó lelkesze köztünk jár most, hogy a belügyminiszterium engedélyével — mely július hó 7-ig tart csak — könyör adományokat gyűjtsön a felépítendő házra, — a magyarok s a magyarság e palladiumára! —

A nemzet nagy prófétája, a halhatatlan Széchenyi István mondá először: »kevesen vagyunk!« — Igen, fajunk ápolást igényel. Nem szabad elhagynunk a Romániában élő testvéreinket! Pedig pusztul, enyészik ott a magyar, — mert a buzgó papok, minden fáradozásuk dacára, nem bírnak azon eszközökkel, a melyek a veszélyt elhárítanák. Az iparos, a munkás, a cseléd minőségben lenni tartózkodó magyarok közt sok az árván maradt gyermek. Nincs hely, árvaház, jótékony-intézet, a hová az anyátlan, apátlan gyermekeket neveltetés végett el lehessen helyezni. Ott van azonban a román árvaház, felveszik oda, nevelik is, a gyermek fejlik, elfelejti azt is, hogy magyar anya szoptatta, — oláh lesz. Ezen árvaházból kerülnek ki a legjobb oláh katonák, mert katonákká képezik őket. — Elszorul a lelkünk, sajog szívünk, ha visszagondolunk azon mistikus történetekre, melyek a törökvilág korában hazánk behódolt területén virágoztak szanaszét. A gyermek kardot fogott apja ellen, a testvér leszurá öcsését, megrabolta családját — ő török volt, janicsár — gyermekkorban vitték el, hogy fegyvert adjanak kezébe hazája ellen. Isten óvja drága hazánkat ezen rettenetes veszélytől!

Segítsünk a magyarokon! Ha e sorokat olvassák azok, a kiket illet, vegyenek fel Romániából egy-egy árvát évente, szolgálatot tesznek a hazának, — melynek gyarapodnia kell, szolgálatot tesznek az egyháznak, mert az Isten dicsőségét mozdítják elő!

Hummer Nándor.

RÖVID HIREK.

* **Ő felsége a király** az ó-budai »Cselka« betegsegélyző és temetkezési egylet részére nyolcvan frtnyi segélyösszeget adományozott.

* **Uj főherczeg-asszony apátnő.** A király Ő felsége kinevezte Zsófia Margit főherczegasszonyt a prágai nemes hölgyek rendjének apátnőjévé. Zsófia Margit főherczegasszony elődei voltak ezen a helyen a jelenlegi spanyol királyné és az elhunyt Antoinette toskanai herczegasszony.

* **Simor János bibornok herczeg-primás** Ő Eminentiaja mellszobrának mintáját Strobl kitűnő fővárosi szobrász teljesen elkészítette; a kitűnően sikerült mintát Ő Eminentiaja itt léte alkalmával megtekintette s teljes megelégedését fejezte ki.

* **Bibornok kinevezés.** A pápa a legközelebbi consistoriumban egy hetedik bibornokot is ki fog nevezni, és ilyenül Mazzella jezsuita atyát, a Cellegium romanum hírneves tanárját emlegetik.

* **Madách Imre „Ember tragédiája“** című drámai költeménye Németországban nagy érdeklődést keltett. Németnyelvre Fischer Sándor fordította s a munka hatását legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy rövid idő alatt már második kiadást ért. A legkiválóbb aesthetikusok igen dicsérőleg nyilatkoznak a költemény felől, többi közt Fischer azt mondja: hogy »az Ember tragédiája« hatalmas szellemi munka, melyre a magyar irodalom teljes joggal büszke lehet.

* A következő meghívót vettük: »Meghívó« a váczegyház megyei növendék-papság Pázmán-egylet 1886-dik évi május hó 30-án tartandó záró ünnepélyére. Az ünnepély megnyitó és záró beszéddel, jegyzői jelentéssel, ének és szavalatokkal tartatik meg.

* **Halálozás.** Kómesz György, nyugalmazott esperes-plébános és czimzetes kanonok 80 éves korában meghalt Pécsen. Nyugodjék békével!

* **Fekete hajfűrtök és 70 év.** A lapok a következő természeti jelenségről beszélnek. A horgosi tanyán egy öreg 70 éves anyóka mult nyáron beteg lett, s betegsége alatt hófehér haja mind kihullott. Az anyóka utóbb meggyógyult s megnyugodva Isten akaratán, kopasz fejét kendőbe burkolva járt-kelt ismerői között. Nem sokára azonban örömmel vette észre, hogy tar koponyája feketedni kezd s haja meglehetősen gyorsasággal nő. Most már nem fődí fejét kendővel, hanem büszkén jár, kél a világban, mert holló fekete fűrtjeit megirigyelhetné bár mely nagy uri asszony. Nem csak a köznép, hanem az orvosok is csodálkoznak a természet e sajátságos jelenségén.

* **Rómából jelentik,** hogy Vancsa fogarasi görög-kath. metropolita suffraganeusaival Szabó, Mihályi és Pável püspökökkel együtt az örök városba érkezett, hódolatukat Ő Szentiségének bemutatandók.

* **Ajándék egy királynőnek.** A londoni Kensington városnegyed lakói elhatározták, hogy Kensington-Garden-ben — a parkban — saját költségükön pompás palotát építtetnek s azt Viktória királynőnek ajándékozzák uralkodása ötven éves jubileuma alkalmával.

IRODALOM.

Az utolsó időben a következő megjelent könyveket regisztráljuk:

„A külföld szónokai“ egyház-szónoklati havi folyóirat II. köt. 6 füzet, szerkeszti Ribényi Antal, kispesti lelkész. A füzet 9 szent beszédet tartalmaz nagynevű külföldi szónokoktól, melyek-

nek a ft. lelkész urak a közelgő pünkösdi ünnepekre és Urnapjára jó hasznát vehetik. Ajánljuk e füzetet a ft. lelkészkedő papság becses figyelmébe.

„Isten igéje Szent beszédekben.“ a XL. évfolyam 6. füzeté, szerkeszti Jagicza Lajos tavardi plébános, tartalmaz 6 szent beszédet.

„Katholikus Hitoktatás“, a hitoktatás elméleti és gyakorlati művelésére szerkesztett folyóirat júniusi füzeté, változatos tartalommal, szerkeszti Forgó Pál, Kalocsán.

„Jézus Szentséges Szívének Hírnöke“ VI. júniusi füzeté, szerkeszti Tóth Mike S. I. Kalocsán, igen érdekes tartalommal.

A budapesti növendék papság magyar egyházirodalmi iskolájának „Munkálataink“ 49-dik kötete „Az egyházi szegényápolás története“ című jeles művet tartalmazva. A kitűnő művet ajánljuk az ember barátok figyelmébe; ára a 29 ivnyi kiadványnak 2 frt 50 kr., mely ár tekintve a munka terjedelmét és díszes kiállítását, felette mérsékeltnek mondható.

— Irodalmi felhívás. „A szentmise áldozati való-sága“ című sajtó alatt lévő dogmatikus tanulmányra, mely a szent miséről, mint az újszövetség áldozatáról felvilágosítólag szól. A munka díszes kiállításban május hó végén jelenik meg. ára 1 frt 20 kr. Növendékpapoknak együttes megrendelésre minden hatodik példány ingyen adatik. Megrendelhetni a szerzőnél Kisfaludy A. Béla theologiai tanárnál Győrött.

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat

1886. május hó 27-én tartott rendkívüli vál. ülése.

A Szt.-István-Társulat nemes céljai messze ismeretesekek mindenfelé, — irányja a felekölt lelki védnökség és az elnökök bölcsessége által megszabva határozott keretekben mozog; munkásságát méltányolja a magyarság művelt népe, jótékony hatását élvezzi a katolikusok közössége. A Társulat büszke maultja, a munkában töltött jelene a mai választmányi ülésen kivita megelégedését azon magas köröknek, melyek szent vallásunknak mindenkor védői valának, melyek felé a hűség, a hazafias remények teljes bizalmával tekint a magyar nép. Eltesse a mindenható soká a magas család, az egyház, a haza javára a Szt.-István-Társulat új alapító tagját: Klotild főherceggasszony ő cs. és kir. Fenségét!

Elnökölt: Gróf Károlyi Sándor.

A választmányi tagok nagy számmal jelentek meg.

Az alelnök dr. Steiner Fülöp az ülés elején egy megtisztelő jelentést terjeszt a választmány elé. — Ma a déli órákban kapta Alesútról a táviratot, hogy Klotild főherceg asszony ő cs. és kir. fensége a társulat kebelébe, mint alapító tag belép.

Az elnök a Társulatot ért ezen magas kitüntetésért a választmány nevében a legmelegebb köszönet mond ő fenségének a főherceggasszonynak s felkéri az elnököt, hogy Alesútra menve, fejezze ki a Társulat legmélyebb hódolatát.

Az alelnök betérjeszti a Pápa ő szentségéhez intézendő felirat latin szövegét. A választmány az átadás módozatai iránt való intézkedéseket az alelnökre bizza, ki a feliratot személyesen viszi Rómába.

A Társulat igazgatója betérjeszti ezek után az irodalmi bizottság jelentését a megindítandó folyóirat ügyében. Az irodalmi bizottság javasolja, hogy a Társulat az eddigi tagilletmény egy része fejében egyelőre minden negyedévben egy-egy füzetben megjelenő, egy évben összesen 48 ivre terjedő »Katholikus Szemle« czimvel időszaki folyóiratot adjon ki, mely keresztény katolikus szellemben a művelt emberiség összes tudáskörét felölelné s a külföldi »Revuek« mintájára szerkeszternék. E folyóiratnak négy főrovata lenne.

I. Bölcsészlet és hittan, pedagogia és természettudományok.

II. Történelem. (Világtörténelem, hazai történelem, egyetemes és hazai egyháztörténelem, archologia.)

III. Szépirodalom és művészet. (Beszélyek, költemények bírálatok a hazai és világirodalom köréből. Képzőművészet, zene színház köréből bíráló czikkek.)

IV. Közgazdaság és társadalmi tudomány, jog és államtudományok (Statisztikai közlemények, társadalmi világrámlatok és közgazdasági viszonyok ismertetése és bírálata.)

A főfelügyeletet az elnökség gyakorolja. E rovatok vezetésére négy külön rovat-vezető lesz az elnökség által kiszemelve. A folyóirat szerkesztése az igazgatóra bízatik.

A folyóiratra évi 4. frrtal külön előfizetés is nyitandó.

A szellemi rész után betérjeszti az igazgató a folyóirat költségvetését, mely a pénzügyi bizottság ajánlatával jelenik meg.

A választmány gr. Apponyi Albert, Szilágyi Virgöl, Lonkay Antal, Barta Béla, dr. Wolafka Nándor, Komócsy József észrevételei után a folyóirat megindítását egyhangulag elfogadta. —

Az ülés további tárgya volt azon módozatok megállapítása, a melyek által a Társulat a herceg-primás ő Eminentiaja 50 éves áldozári jubileumának megünneplésében részt vesz.

Erre nézve Barta Béla vál. tag indítványt adott be; határozta el a választmányt, hogy a Főmagasságu Bibornok herceg-primás félszázados jubileuma alkalmából ő Herczegségének a Társulat nagygyűlésein elmondott megnyitó beszédei, mint jubileumi emléklapok a Szt.-István-Társulat részéről adassanak ki. A társulat igazgatója a beszédek összegyűjtésére, az ajánlást tartalmazó előszó megírására kéressék fel. — Alelnök ur ő Nagysága és az igazgató ur a munka díszes kiállításának eszközzésével bizassanak meg. — A diszpeldány átadására a nm. elnökség vezetése alatt, annak idején egy küldöttség választassék. A mennyiben az indítványozott mű irodalmi vagy financiaális szempontból részletesebb intézkedéseket igényelne, azok megtétele az irodalmi és pénzügyi bizottságokra bizassék.

A választmány az indítványt részleteiben is elfogadta.

Gróf Apponyi Albert azon kijelentésével, hogy június hóban tartassék választmányi ülés, — az alelnök gróf a tárgyalást befejezettek nyilváníja.

KIMUTATÁS

a Szt.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt. kr.
Klotild főhercegnő ő cs. és kir. Fensége alapító tagdíj.	105 —
Odray János, Gödöllő.....	9 45
Bundala Mihály, N.-Várad.....	3 15
Reimprecht A. Tolna.....	3 15
Bende Imre, Ujvidék.....	47 25
Servita zárda, Budapest.....	3 15
Servita zárda, Budapest.....	4 —
Radnai Farkas, N.-Várad.....	287 25
Róm. kath. iskola, Zilah.....	3 15
Verzár pleb. Nyiregyháza.....	31 50
Radnai Farkas, N.-Várad.....	9 50
Miltényi Mihály, Bpest.....	3 15
Köszeghy Mihály, M.-Kövesd.....	31 50
Kommandinger Kálmán, Köröshegy.....	18 90

HIRDETÉSEK.

Valódi villányi

vörös és fehér csemege-borok, **vörös borok** literje 25—30—35—40 és 50 kr.; **fehér borok** literje 25 és 30 kr. Egy palaczk 60 kr. Rendelmények történhetnek 10—15—25 és 50 literes hordókra. Megrendelhető posta, hajó vagy vasúti utánvétel mellett

Schönfeld Józsefnél, Villányban

4—12

szőlőhegybirtokos és kereskedő.

MAGYAR IPAR.

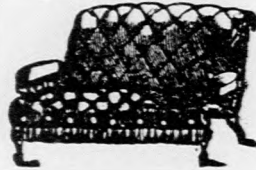
Budapest főváros legnagyobb asztalos és kárpitos butor-raktára.

GÖMÖRI és Társai

Első magy. asztalos társasága

Belváros, Hatvani-utca 18. sz.

a volt orvosi egyetemi épületben. Ajánlják

dus választékban olcsóbb és drágább saját készítményű asztalos és kárpitos butorait leszállított áron

és kérjük a n. é. közönség hazafias pártfogását, kiváló tisztelettel

GÖMÖRI és TÁRSAI

Első magyar asztalos társasága.

2-6

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

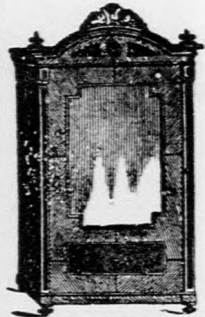
928

VARGA MIHÁLY és TARSAI

Magyar Butor-ipartársasága

Budapest, Váci-utca 27. szám. Mocsonyi-féle házban.

Kitűnő budapesti asztalos- és kárpitos-mesterek saját készítményeit olcsóbb áron adjuk el mint bárhol a leggyorsabbtól a legfinomabb faconig, háló- és ebéztárszobákra valókat. Tölgyfa s diófából, szintgy készleteket atlasz-, brocat-, selyem-, bouret és jutte-szővetekből, fekete butorokat is gyöngyház és bronz-díszítéssel. Eladunk tehát:

- 2 chiffont, fényesítve, diófából 2 ajtó 36 frittól feljebb
- 2 chiffon, 1 ajtó 30 frt
- 1 ottoman 20 frt
- 1 mosdó szekrény 14 frt
- 1 éjjeli szekrény 7 frt
- 1 kredenz 22 frt
- 1 kihúzó asztal 15 frt
- 1 garnitur atlasz, finom 150 frt
- 2 ágy fényesítve, diófából 24 frt
- 1 kanapé, 6 zsőlyeszék jutta vagy ripszből 70 frt
- 1 kanapé, 6 szék 45 frt
- 1 kanapé, 6 zsőlyeszék faragással 115 frt
- 1 tökéletes hálószoba berendezés 110 frt
- 1 ebédlő 140 frt
- 1 szalon 120 frt

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. — Vidéki megrendelések 10 százaléki feljebb. — Vidéki megrendelések 10% feljebb. — Vidéki megrendelések 10% feljebb. — Vidéki megrendelések 10% feljebb.

SZABÓ JÓZSEF és TARSAI

BUDAPESTI ASZTALOS-TÁRSASÁG

Fürdő-utca 5., József-tér 1-ső szám.

A hazai asztalos-társaság mesterei ajánlják nagy raktárukat kész asztalos- és kárpitos-butorokkal, a leggyorsabbtól a legfinomabbig, igen olcsó áron, jótállással a minőség szilárdságáért.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentesen küldünk. Vidéki megrendelések 10% feljebb. — Vidéki megrendelések 10% feljebb. — Vidéki megrendelések 10% feljebb. — Vidéki megrendelések 10% feljebb.

Brünni kelméket

elégés 16-20 tavaszi öngőzötre,

3,20 méter, azaz 4 bécsi rőföt kitevő szelvényekben 4 frt 80 kr.-ért igen finom, 7 frt 10 kr.-ért legfinomabb, 10 frt 50 kr.-ért legeslegfin.

valódi gyapjuszövetből szállít az összeg postautó-vétele mellett a hiteles és szilárdnak ismert

SIEGEL-IMHOFF

Tuchfabrik Niederlage BRÜNN.

Nyilatkozat: a főnnebbi czég háló szilárdságának a vesők részéről nagy bizalomnak örvendő. Ezt bizonyítja, hogy a Siegel-Imhoff czég mint a nélküli megrendeléseknél is kevés pénzért valóban a legjobbat árul szállítja.

De mintán szedelgő ezégek Brünni árak köpenye alatt garanzálkodni k. a főnnebbi czég ennek ellenében kívánatra mintákat is küld, ingyen és bérmentve. 21

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Fiók Ausztriában: Fiók Magyarországon
BÉCS, BUDAPESTEN,
Gisellastrasse 1. a társaság Ferencz-József-tér 5. és 6.
saját házában. a társaság saját házában.

A társulat vagyona frank 91.064,543,54
Evi jövedelem prémia és kamatokban 1885. jun 30-án > 17.926,068 77
Kiadások biztosítási járadékszerződések és visszavételekre stb. a társulat főállása óta (1848) több mint > 164.776,000.—
Az utolsó 12 havi üzleti időszakban a társulatnál . . . > 66.393,200.—
frankért új ajánlatok tettek, mi által a társulat fennállása óta tett ajánlatok összege 1.391.163,329.—
frankra ragnak.

Prospektusok, valamint minden egyéb felvilágosítások nyújtanak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városaiban ügynök urak és az osztrák és magyar fiókok által.

5-12

Az

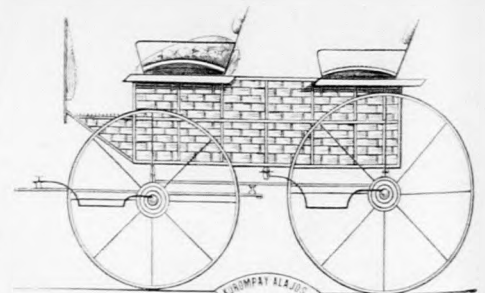
EQUITABLE

életbiztosító-társaság New-Yorkban

alapított 1859-ben.

Biztosítási tőke 1884. december 31-én 788,993,384 o. é. frt
a társaság vagyona > > > 148,312,010 o. é. frt
nyeremény tartalék > > > 26,733,223 o. é. frt
az 1884-ben kötött új biztosítások
összege 216,436,495 o. é. frt
az egész nyeresemény a biztosítottak közt osztatik szét.
Minden kötvény három év múlva megtámadhatlaná válik. 677

Magyarországi vezérképviselet
Budapest, VI. Andácssy-ut 12.

UJ

szerkezetű ruganyos kocsik.

melyek játéka és tartóssága az eddig használatba lévőket jóval fölülmulja, öt évi jótállás mellett jutányos áron kaphatók a fölialál

KOROMPAY ALAJOS

kocsi-gyártónál.

Budapest, kerepesi-ut 34. szám.

A kocsik megpróbálhatók.

2-10

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Kürucz Antal.** Társ-szerkesztő: **Hummer Nándor.**

Budapest, 1886. Nyomatott az Athenaeum r. társ. könyvnyomdájában. (Ferencz-tere Athenaeum-épület.)